

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

Public Participation in Community Development, Nong Na Kham Subdistrict Mueang

Udon Thani District Udon Thani Province

อดิศักดิ์ เคหาสัย¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ บุปผามาลา²

Adisak Kehasai¹ Asst. Prof. Dr. Boonluue Bubphamala²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 3. เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 17,421 คน โดยใช้สูตรของทาร์ยามานันต์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.66 – 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.844 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมานได้แก่ t – test และ F – test สำหรับเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่าควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนในพัฒนาชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการต่าง ๆ ก็จะได้รับรู้ปัญหาได้อย่างชัดเจนก็จะให้ความร่วมมือในการทำงานเสนอการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ควรมีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนและควรมีโครงการพัฒนาชุมชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

¹Master of Public Administration Department of Public Administration, Phichitbandit College

²อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

²Lecturer of the Master of Public Administration Department of Public Administration, Phichitbandit College

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อดิศักดิ์ เคหาสัย, adisak24681@gmail.com

รับเมื่อ 1 กันยายน 2567 แก้ไข 13 ตุลาคม 2567 ตอบรับ 15 ตุลาคม 2567

ABSTRACT

This research has the following objectives: 1. To study the participation of the public in community development; 2. To compare the public's participation in community development based on personal characteristics; and 3. To propose guidelines for enhancing public participation in the development of Nong Na Kham Subdistrict, Mueang Udon Thani District, Udon Thani Province. This study employs both quantitative and qualitative research methods. The sample was determined from a population of 17,421 people, using the Taro Yamane formula, resulting in a sample size of 391 individuals. Data were collected using questionnaires and interviews, with content validity ranging from 0.66 to 1.00 and reliability at .844. Data analysis utilized descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations for general information about the sample group. Inferential statistics, specifically t – tests and F – tests, were employed to compare public participation in community development based on differing personal characteristics.

1. Overall, the level of public participation in the development of the Nong Na Kham community, Mueang Udon Thani District, Udon Thani Province, is found to be high.
2. When comparing public participation in community development, it was found that respondents with different genders, ages, and occupations had similar levels of participation. However, respondents with varying levels of education demonstrated significantly different levels of participation in all aspects of community development, with a significance level of .01.
3. Opportunities should be provided for citizens to participate in meetings with local leaders to present community problems and needs for development. Citizens should be involved in setting guidelines to address community issues to ensure sustainable development. Citizens should participate in all processes related to appointments in the form of various committees. When appointed as committee members, they will be better informed about the problems and will be more willing to cooperate and propose solutions effectively. Various projects, such as community capacity – building programs, should be implemented to benefit both the people and the community. Opportunities should be provided for citizens to serve as auditors in the implementation of projects according to the community development plan.

Keywords: Participation, Community Development, Public Participation

ภูมิหลัง

การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์บนโลกใบนี้ เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคมต่างพึ่งพาอาศัยกันและต่างต้องมีบทบาทภาระหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวาระโอกาสที่มาถึง บทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากการยอมรับบทบาทที่สร้างขึ้นด้วยตนเองเช่นการรับหน้าที่เป็นพ่อแม่ เป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชนในหมู่บ้าน ความสำคัญของบทบาทหน้าที่ที่งานต้องมีกฎระเบียบและองค์การที่มั่นคงคอยช่วยรับนโยบายให้สอดคล้องกับกฎหมายของบ้านเมือง แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น รวมถึงการร่วมด้วยช่วยกันในด้านความคิดเห็นการบริหารจัดการ ตลอดจนการเสียสละเวลาอาคารสถานที่ปัจจัยอื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อบรรลุเป้าหมาย

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับในนานาอารยประเทศจนมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่จำเป็นในการปกครองประเทศของโลกประชาธิปไตย ปัจจุบันประเทศไทยของเราได้ให้ความสนใจต่อหลักการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประเทศในแต่ละด้าน ทั้งด้านการเมืองสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดตามหลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงาน และร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ไปจนกระทั่งถึงร่วมตรวจสอบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา, 2563, หน้า 39)

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชน มีสิทธิ เสรีภาพและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนคนไทยโดยบัญญัติให้ “รัฐต้องส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม การจัดทำบริการ สาธารณะและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” และการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ โดยยึด “สังคม อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของภาครัฐ ในการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ชุมชน จนถึงในระดับชาติ (สำนักงานบริหารการปกครองท้องถิ่น, 2562, หน้า 3)

การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553 ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ การบริหารราชการงาน ณ ปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท ในการ แสดงความคิดเห็น แสดงถึงความต้องการ เสนอปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะทำให้ผู้ปฏิบัติงาน กับประชาชนได้ใกล้ชิด และรับทราบปัญหา ความต้องการต่าง ๆ จากประชาชน หรือเรียกว่า การผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุก ๆ ฝ่าย โดยการบริหารแบบมี ส่วนร่วมจะเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกต่อการบริหารจัดการในท้องถิ่นของตน ซึ่งประชาชน จะรับรู้ถึงปัญหา และหนทางในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561, หน้า 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งการแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 15 หมู่บ้าน เป็นหน่วยงานราชการหน่วยงานหนึ่งที่ปฏิบัติตามหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนผลักดันให้เกิดการมี ส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อ การพัฒนา อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ภายใต้แนวความคิดที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เขียนไว้ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตราที่ 187 การให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการบริหาร ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาส ให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และเป็นที่ยอมรับการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การ บริหารส่วนตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ, 2567, หน้า 6)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะผู้ที่อาศัยในท้องถิ่น จึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพราะหากสามารถสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้นั้น ก็จะมีการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่ดีขึ้น

คำถามการวิจัย

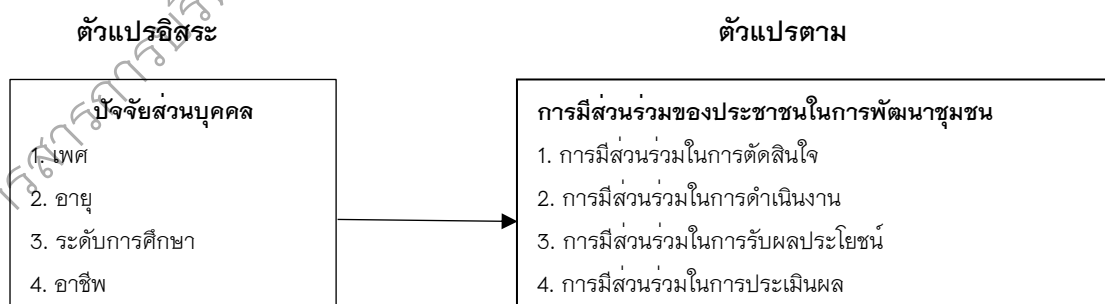
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้โดยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980, p. 6) การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประการ มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้กรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีรายชื่อในทะเบียน สำมะโนครัวประชากร พักอาศัยอยู่ในตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 17,421 คน (งานทะเบียนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ, 2567, หน้า 6)

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชาชนที่มีรายชื่อในทะเบียนสำมะโนครัวประชากร พักอาศัย อยู่ในตำบล หนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17,421 คน ผู้วิจัย ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่ม ประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973, p. 1088) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ ยอมรับได้ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม จะมีคำตอบให้เลือกโดยใช้ มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ต (Likert – type Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีรายชื่อในสำมะโนครัวประชากร ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการ มีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้วยตนเอง
3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 391 ชุด

– ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน
เมษายน พ.ศ. 2567 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบ วัตถุประสงค์ ดังนี้
1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับ การศึกษา สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ
 2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
 3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t - test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One - way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่พักอาศัย อยู่ในตำบล หนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 391 คน จำแนกข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากที่สุดจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 มีอายุ มากกว่า 50 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 116 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.70 และมีอาชีพเกษตรกรจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391 คน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. ด้านการมี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวมและรายด้านดังนี้

- 2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อยที่สุด

- 2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อคณะกรรมการชุมชน เลือกกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกโครงการในการดูแลสุขอนามัยและป้องกันด้านสาธารณสุขของชุมชน และมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนจำนวนน้อยที่สุด

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมปรับปรุงถนนและสะพานที่ชำรุดของชุมชนหรือทำนบร่วมปรับปรุงไฟฟ้าริมทางเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง ยามกลางคืนจำนวนน้อยที่สุด

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วม ทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน จำนวนมากที่สุด รองลงมา คือมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการในการจัดงานหรือกิจกรรมชุมชน และได้รับประโยชน์ จัดสรรรายได้จากเงินช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนจำนวนน้อยที่สุด

2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้าง ภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลสำเร็จของโครงการพัฒนาด้านสังคมต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการพัฒนาด้านสังคมต่อไปจำนวนน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผลการคือพบว่า

3.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ให้ดียิ่งขึ้น

4.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับผู้นำท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนในพัฒนาชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ควรเปิดมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้าน หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเมื่อคณะกรรมการชุมชนตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน จากนั้นจัดให้มีการ ประชาคมให้ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชนเพื่อแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดการใช้จ่ายในงบประมาณประจำปี ต่อไป เป็นการลงพื้นที่ไปสอบถามชุมชนตามหมู่บ้านใครอยากได้อะไรก็เสนอแนะมาแล้วนำมาเข้าแผนทำโครงการ ให้ส่วนมากเป็นความคิดเห็นจากประชาชนตัดสินใจ

4.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โครงการตามแผนพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของ ชุมชน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ เมื่อได้รับมอบหมาย ให้เป็นกรรมการต่าง ๆ ก็จะได้รับรู้ปัญหาได้อย่างชัดเจนก็จะให้ความร่วมมือในการทำงานเสนอการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หากมีการจัดกิจกรรมก็อยากให้จัดตรงกับวันที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ติดภารกิจใด ๆ เพื่อให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ควรมีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนและควรมีโครงการพัฒนาชุมชนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน ประชาชนควรสามารถนำ กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้ง ได้รับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตในชุมชน โครงการที่เกิดขึ้นต้องสามารถนำไปแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่าง ยั่งยืน ภายใต้การดำเนินงานของผู้นำชุมชนจะต้องสร้างความเป็นกลางและความโปร่งใสในการทำงาน เห็นประโยชน์ ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ต้องรู้ถึงปัญหาของประชาชนกันแท้จริง ๆ ของปัญหาประชาชนว่ามีอะไรบ้าง

4.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบ ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชนของ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือ คณะกรรมการชุมชน ในงานด้านการพัฒนาชุมชน ปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่างๆ ในชุมชน อยากให้มีการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ ทางออนไลน์ หรือจัดประชาคมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อการ เสนอความคิดเห็นให้ทางผู้บริหารได้ทราบโดยตรง เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ที่ตรวจสอบที่ดีที่สุดเพื่อการพัฒนาชุมชน อย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในทุกโครงการของการพัฒนาชุมชนนั้นประชาชนที่อยู่ใน ชุมชนทุกคนมีส่วนได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม โครงการทุกโครงการที่เกิดขึ้นนำไปสู่การพัฒนา ชุมชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561, หน้า 35 – 36) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีระดับอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนามีส่วนในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมและมีส่วนร่วมกำหนดแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิต บณชุนทด และคณะ (2562, หน้า 215) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าว ได้ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช คำแท้ (2567, หน้า 136) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในระดับมากซึ่งอาจ กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ พริกเล็ก (2565, หน้า 444) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีระดับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชนและ ยังมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย วนิดา รุ่งโยธิน (2561, หน้า 35 – 36) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านปึง อำเภอบ้านปึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณเดช คุ่มประยูร (2564, หน้า 58) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนมีนบุรี อุบลรัตน์ เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเพศต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน การมีการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ แก้วบุญ (2560, หน้า 9) ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุท อำเภอนิคมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า อายุที่ต่างกันไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีศึกษามากกว่าย่อมเข้าถึง และเข้าใจเรื่องของการมีส่วนร่วมได้รวดเร็ว เนื่องจากในทุกกระบวนการของการศึกษานั้นต้องเกิดการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนจึงทำให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าสามารถเข้าใจได้ง่ายและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย สอดคล้องกับงานวิจัย นงนุช คำแหล้ (2567, หน้า 137 – 138) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอาชีพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศชาย หอมหวล และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง (2562, หน้า 219) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปมีประเด็น ดังต่อไปนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์
2. ผู้นำชุมชน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรมอบหมายให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ และตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชน เพื่อควบคุมและติดตามการทำงานพัฒนาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรจัดเวทีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ เพื่อประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปมีประเด็น ดังต่อไปนี้

- 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี กับองค์การบริหารส่วนตำบล อื่น ๆ
- 2.2 ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายของชุมชนต่อไปในอนาคต

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

2.4 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- ญาณเดช คุ่มประยูร. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนมีนบุรีอุปถัมภ์เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นงนุช คำแหล้. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์*, 4(2), 132 – 143 .
- ปณณทัต บนขุนทด และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(1), 209 – 222.
- เลิศชาย หอมหวล และ พิชัยรัฐ หมั่นด้วง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 210 – 222.
- วนิดา รุ่งโยธิน. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านปึง อำเภอบ้านปึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา. (2563). การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของสำนักปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สายใจ แก้วบุญ. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุท อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2562). คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น (สน.ปท.).
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุชาติ พริกเล็ก และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬาลงกรณ์*, 9(4), 436 – 452.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ. (2567). ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ. สำนักงานทะเบียนตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participation place in rural development: Seeking clarity through specificity, world development*. New York: Cornell University.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis (3rd ed.)*. New York: Harper and Row.